

Betonin valmistus ja siirrot

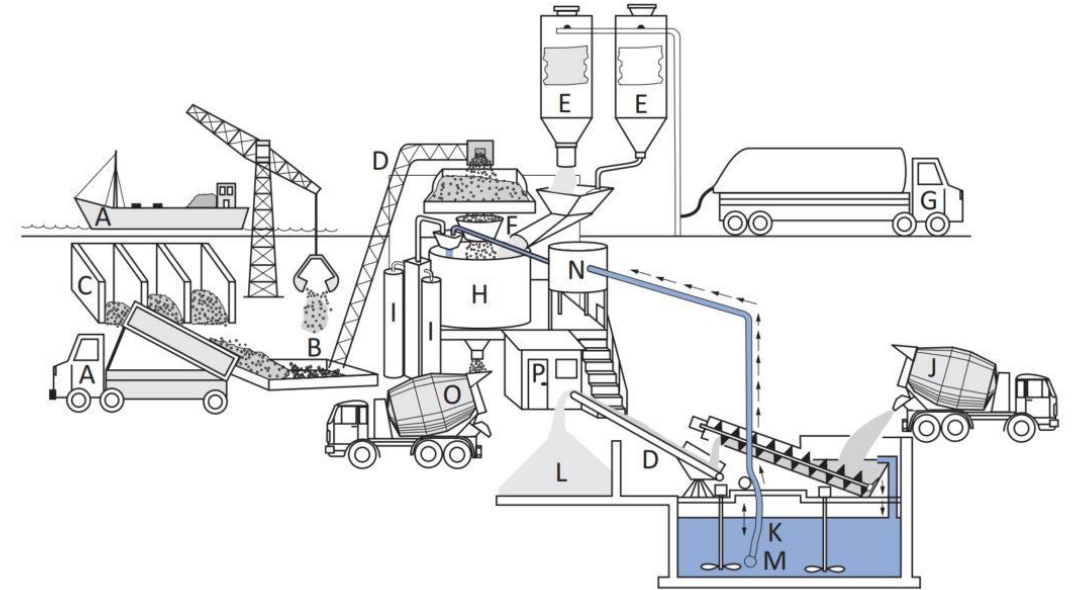
Jukka Tuohino

14.2.2024

Valmisbetoni tehtaan valmistusprosessi ja tilausten hallinta

1. Betonin osa-aineiden vastaanotto ja varastointi (talvisin kiviaineksen lämmitys)
2. Betonin osa-aineiden annostelu vaaolle
3. Betoninvalmistus ja prosessin tarkkailu
4. Laadunvalvonta
5. Toimitusten ohjaus ja yhteydenpito työmaille

A Kiviaineksen toimitus (laiva, auto)	J Työmaalta palautuneen ylijäämäbetonin purku kierrätykseen
B Kiviaineksen vastaanotto tehtaalle	K Kierrätysvesi
C Kiviaineksen varastointi tehtaalla (siilot, maataskut)	L Kierrätysrunkoaine
D Hihnakuuljetin	M Kierrätysveden pumppu
E Sementtisiilot	N Veden varastointi
F Osa-aineiden punnitus	O Betonin kuormaus betoninkuljetusautoon
G Sementin toimitus tehtaalle	P Prosessin ohjaus
H Sekoitin	
I Lisäaineet	

Valmisbetoni tehtaan valmistusprosessi ja tilausten hallinta

- Betonitehtaiden tuotantoteho on teoriassa 20 – 120 m³ / h, tehtaasta ja toimitettavista betonilaaduista riippuen
- Toimituskapasiteetti = Kuljetuskapasiteetti (automäärä)
  - Toimituskapasiteettia rajoittaa
    - ”Soittotilaukset” (= Toimitusvaraus); työmaa ei pysty ilmoittamaan valun tarkkaa aloitusajankohtaa
    - Määrien muuttuminen valun edetessä
    - Epätasainen aikataulu tuotanto päivän aikana
  - Lupa-asiat
    - Tehtaan ympäristölupa → Toiminta-aika voi olla rajoitettu
    - Raaka-aine toimitukset → Kiviainesta saa noutaa vain tiettyinä ajankohtana

BETONIN VALMISTUS

Siirrot

Tehdastyypit

- Kiinteät betonitehtaat
  - Torni
  - Rinne
  - Maatasku (kuvassa)
- Siirrettävät betonitehtaat
  - Mobiilit (kuvassa)
  - Super-Mobiilit

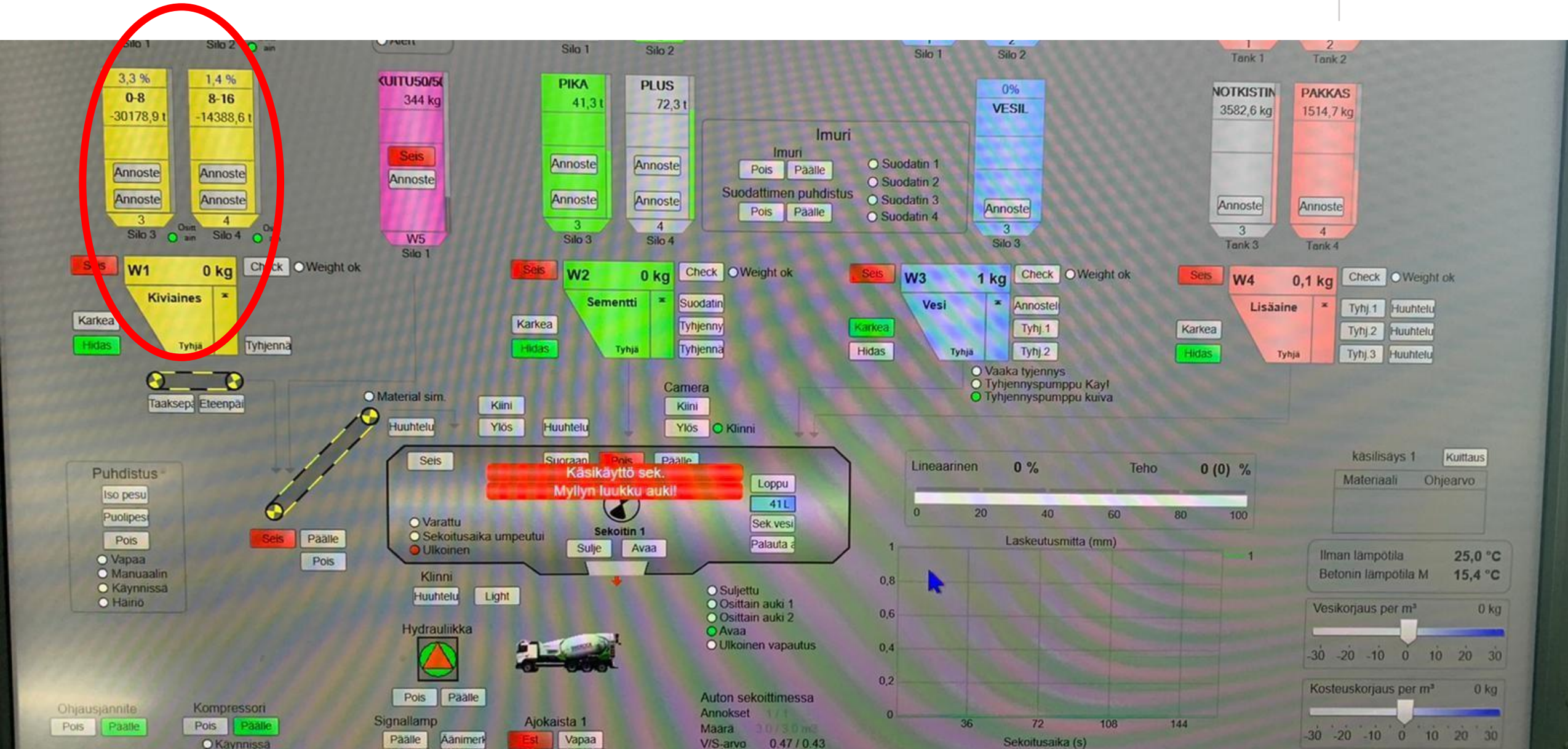

Betonin valmistus, prosessinohjaus

- Valmistus on täysin automatisoitua
- Käytössä vakioreseptit
  - Lujusluokat
    - C25/30...C50/60
  - Notkeusluokat
    - Painuma S2...S5
    - Painuma-leviämä SF1...SF3
  - Kiviainesfraktiot
    - Hienot kiviainekset
    - Karkeat kiviainekset
- Prosessinohjaaja (mylläri) valvoo näyttöpöydän ja prosessikaavion perusteella betonin valmistusta
- Raaka-aineiden annostelu tallentuu automaattisesti, annoskohtaisesti

Betonin valmistus, Kiviaines

Kiviaines

- Kiviaineksien tulee olla valvottuja
  - SFS-EN 12620
  - CE-merkki
  - FI, mikäli vain omaan käyttöön
- Kiviainessiiloja on tyypillisesti 2...6 kpl
  - Hienot
  - Karkeat
- Luonnonlajittamat
  - Hieno hiekka 0/2 mm (filleri)
  - Hiekka 0/8 mm
  - SrM 8/16 mm
  - Signeli 16/32 mm
- Murskatut
  - KaM 0/3
  - KaM 3/6
  - KaM 6/16

Kiviaines

- Kiviaines varastoidaan pääsääntöisesti kiviainessiiloihin
- Välivarastointi tapahtuu mm. maataskuissa

Kiviaines

- Talvella kiviaines joudutaan lämmittämään
- Lämmitysyksikkö ("Turbo")
- Toiminta
  1. Kevyt-Polttoöljyllä lämmitetään vettä
  2. Syntyy vesihöyryä
  3. Vesihöyry johdetaan lämmitysputkia pitkin kiviainekseen
  4. Samassa yhteydessä muodostuvat savukaasut johdetaan myös kiviaineksen joukkoon

Kiviaines

- Jokainen kiviaines fraktio punnitaan vaa'alle annoskohtaisesti
  - Kumulatiivinen annostelu on myös mahdollista tehdas- ja annostelulaitetyypistä riippuen
- Kiviainekset annostelussa sallitaan $\pm 3\%$ poikkeama

Osa-aine	Sallittu poikkeama ^{a)}
Sementti	
Vesi	
Kiviainesten kokonaismäärä	$\pm 3\%$ vaaditusta määrästä
Seosaineet, joita käytetään > 5 % sementin massasta	
Lisä- ja seosaineet, joita käytetään $\leq 5\%$ sementin massasta	$\pm 5\%$ vaaditusta määrästä

^{a)} Poikkeama on tavoitearvon ja mitatun arvon erotus.

Kiviaines

- Kiviaineksen kosteutta seurataan päivittäin
  - Manuaaliset kosteusmittaukset
  - Kosteus anturit
  - Kiviaineksen kosteus vähennetään betoniin annosteltavasta vedestä
- Kiviaineksen kosteus syötetään annosteluautomatiikkaan mikä vähentää sen betonin annosvedestä
- Kosteuden hallinnalla on suurin vaikutus
  - Notkeuteen
  - Työstettävyyteen
  - Lujuuteen

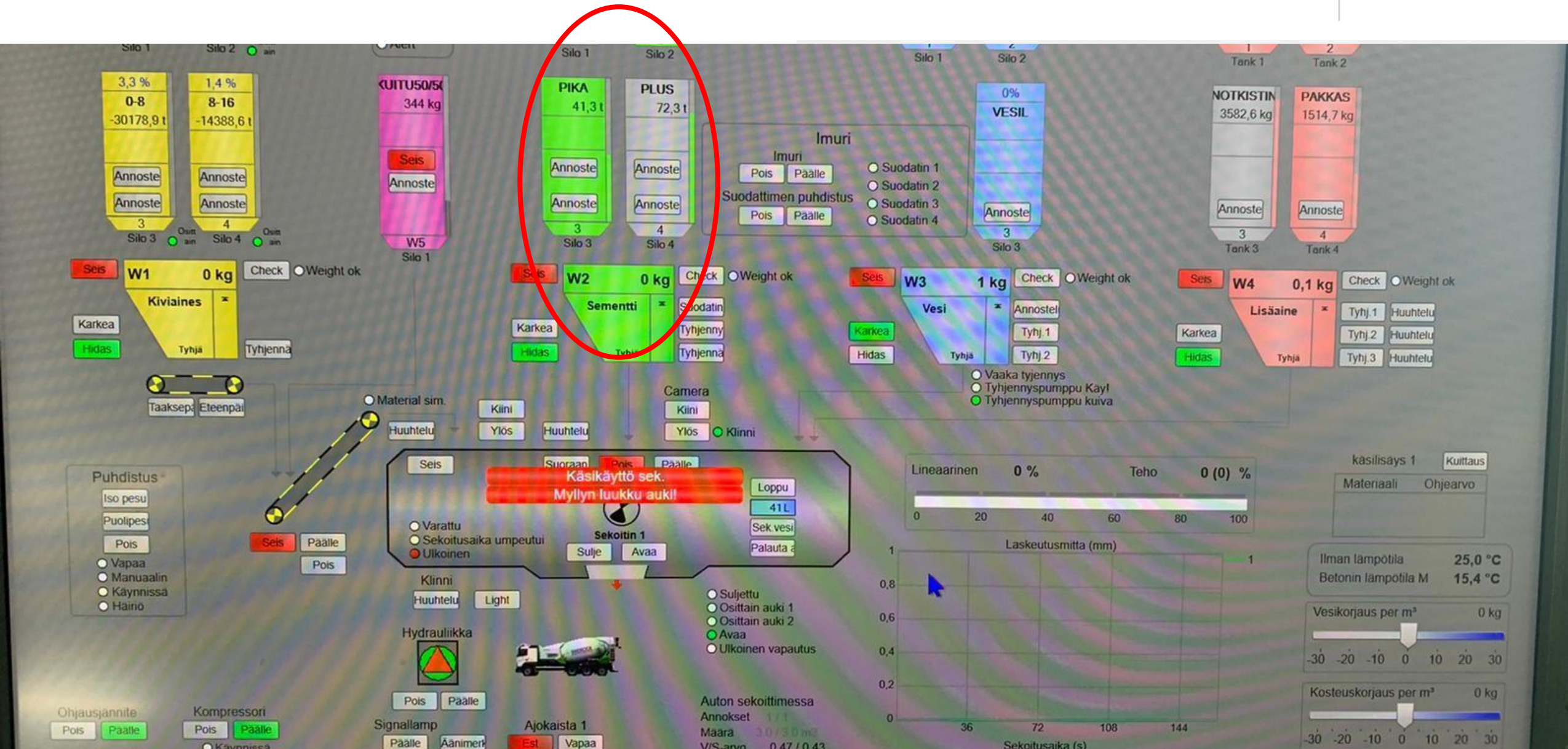

Kiviaines

- Kiviaines siirretään vaa'alta myllyyn tai väliastiaan
  - Hihankuljettimella
  - Nostohissi
  - Elevaattorilla

Betonin valmistus, sideaineet

Sideaineet

- Sideainesiloja tyypillisesti 1...6 kpl
  - Sementti
  - Masuunikuona
  - Silika
  - Lentotuhka
  - Kivifilleri
- Sideaineet tulee olla valvottuja
  - CE-merkki

Sideaineet

- Annostellaan sideaine kerrallaan
  - Sementti annostellaan aina ensin
- Annostelu tapahtuu useimmiten sementtiruuvilla
- Annostelutarkkuuden tulee olla $\pm 3\%$ vaaditusta määrästä

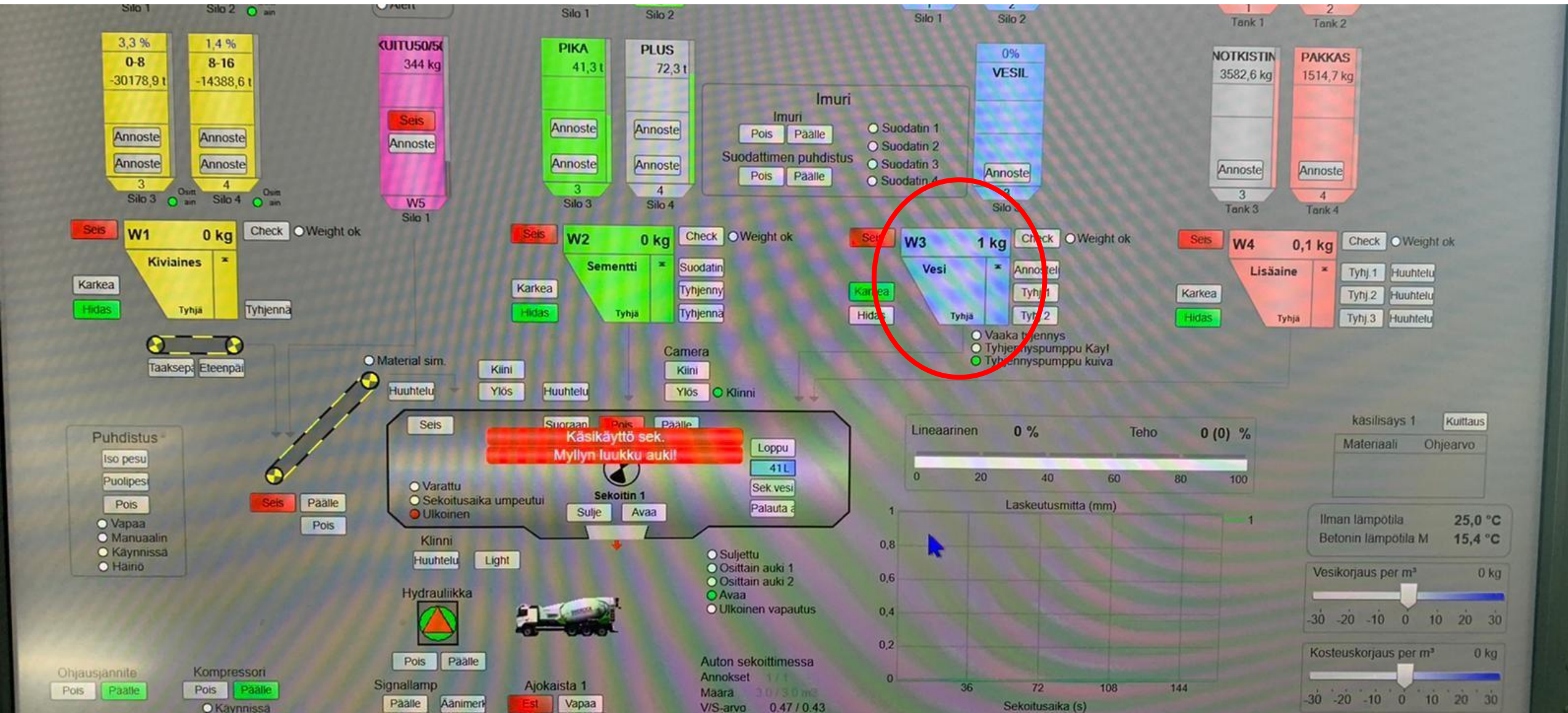
Osa-aine	Sallittu poikkeama ^{a)}
Sementti	
Vesi	
Kiviainesten kokonaismäärä	$\pm 3\%$ vaaditusta määrästä
Seosaineet, joita käytetään > 5 % sementin massasta	
Lisä- ja seosaineet, joita käytetään $\leq 5\%$ sementin massasta	$\pm 5\%$ vaaditusta määrästä

^{a)} Poikkeama on tavoitearvon ja mitatun arvon erotus.

Betonin valmistus, Vesi

Vesi

- Vesijohtovesi
  - Kylmävesi
  - Kuumavesi
    - Lämmitysyksikön kautta
    - Samalla kun Turbo
- Kierrätysvesi
  - Veden laatu ja sopivuus testattava ennakkokokein
- Annostelutarkkuuden tulee olla $\pm 3\%$ vaaditusta määrästä

Betonin suurin sallittu kloridipitoisuus

Betonin käyttö	Kloridiluokka	Suurin sallittu Cl ⁻ määrä [paino%] sementin määrästä
Raudoittamaton betoni, joka ei sisällä muitakaan metalliosia, lukuunottamatta korroosionkestäviä nostoelimiä	Cl 1,00	1,00
Raudoitettu betoni tai muita metalliosia sisältävä betoni	Cl 0,20	0,20
Jännitetty betoni	Cl 0,20	0,20

Veden sallittu kloridipitoisuus

Loppukäyttö	Suurin kloridipitoisuus [mg/l]
Jännitetty betoni tai injektointilaasti	500
Raudoitettu tai metalliosia sisältävä betoni	1000
Raudoittamaton tai metalliosia sisältämätön betoni	4500

Betonin valmistus, Lisäaineet

The screenshot displays a complex control interface for a concrete production system. It features several silos (Silo 1, Silo 2) and tanks (Tank 1, Tank 2) with various material levels and control buttons. A central mixing unit (Sekoitin 1) is highlighted with a red box and contains a red warning message: "Käsikäyttö sek. Myllyn luukku auki!" (Manual operation, mill door open!). The interface includes numerous control buttons such as "Seis", "Annoste", "Pois", "Päälle", "Vaaka tyjennys", "Tyhjennyspumppu Käyl", and "Tyhjennyspumppu kuiva". A graph at the bottom right shows "Laskeutusmitta (mm)" on the y-axis (0 to 1) and "Sekoitus-aika (s)" on the x-axis (0 to 144). The graph shows a blue cursor at approximately (36, 0.8). Other data points include "Lineaarinen 0%", "Teho 0 (0) %", "Ilman lämpötila 25,0 °C", and "Betonin lämpötila M 15,4 °C".

Silo 1
3,3 %
0-8
-30178,9 t
Annoste
Annoste
Silo 3
Silo 4

Silo 2
1,4 %
8-16
-14388,6 t
Annoste
Annoste
Silo 3
Silo 4

W5
344 kg
Seis
Annoste
W5
Silo 1

PIKA
41,3 t
Annoste
Annoste
Silo 3
Silo 4

PLUS
72,3 t
Annoste
Annoste
Silo 3
Silo 4

Imuri
Imuri
Pois Päälle
Suodattimen puhdistus
Pois Päälle
Suodatin 1
Suodatin 2
Suodatin 3
Suodatin 4

VESIL
0%
Annoste
Silo 3

Tank 1
NOTKISTIN
3582,6 kg
Annoste
Tank 3

Tank 2
PAKKAS
1514,7 kg
Annoste
Tank 4

W1
0 kg
Check Weight ok
Kiviaines
Karkea
Hidas
Tyhjä
Tyhjennä

W2
0 kg
Check Weight ok
Sementti
Karkea
Hidas
Tyhjä
Tyhjennä

W3
1 kg
Check Weight ok
Vesi
Karkea
Hidas
Tyhjä
Tyhj 2

W4
0,1 kg
Check Weight ok
Lisäaine
Karkea
Hidas
Tyhjä
Tyhj 1
Tyhj 2
Tyhj 3
Huuhtelu

Sekoitin 1
Käsikäyttö sek.
Myllyn luukku auki!
Loppu
41L
Sek. vesi
Palauta
Sulje
Avaa
Varattu
Sekoitusaika umpeutui
Ulkoinen
Klinni
Huuhtelu
Light
Hydrauliikka
Pois Päälle
Ajokaista 1
Est Vapaa
Auton sekoittimessa
Annokset
Maara 30 / 30 m³
V/S-arvo 0.47 / 0.43

Puhdistus
Iso pesu
Puolipesu
Pois
Vapaa
Manuaalinen
Käynnissä
Häiriö

Ohjausjännite
Pois Päälle

Kompressori
Pois Päälle
Käynnissä

Signallamp
Päälle Äänimerk

Laskeutusmitta (mm)
Lineaarinen 0 %
Teho 0 (0) %
0 20 40 60 80 100

Sekoitus-aika (s)
0 36 72 108 144

Ilman lämpötila 25,0 °C
Betonin lämpötila M 15,4 °C
Vesikorjaus per m³ 0 kg
Kosteuskorjaus per m³ 0 kg

Lisäaineet

- Notkistin, huokostin, hidastin, kiihdytin
  - Myös muita lisäaineita
- CE-merkittyjä
- Lisäaineet lisäainesäiliöissä
  - Kontit, tynnyrit
  - Sekoittimet tai kierrätyspumput
- Säiliöiden täyttö säiliöautolla
- Suljettu järjestelmä

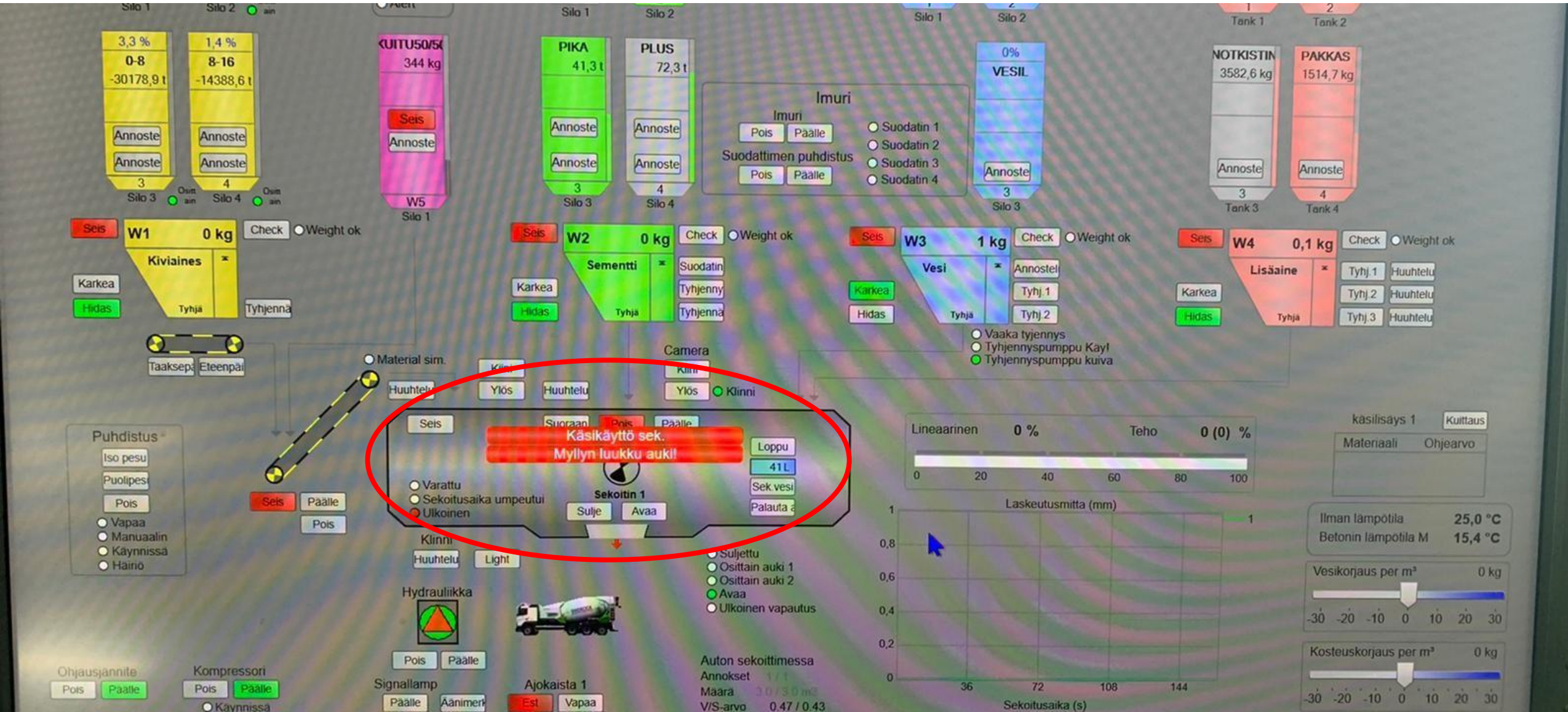
Lisäaineet

- Annostellaan omille vaa'oilille
- Annostelutarkkuuden tulee olla $\pm 5\%$ vaaditusta määrästä
- Nestemäisten lisäaineiden kokonaismäärän ollessa yli 3 l/betoni-m³ lisäaineen vesimäärä tulee ottaa huomioon vesisementtisuhdetta laskettaessa.

- notkistimet
- sitoutumista hidastavat notkistimet
- sitoutumista kiihdyttävät notkistimet
- tehonotkistimet/nesteyttimet
- sitoutumista hidastavat tehonotkistimet/nesteyttimet
- huokostimet
- sitoutumista nopeuttavat kiihdyttimet
- kovettumista nopeuttavat kiihdyttimet
- sitoutumista hidastavat hidastimet
- vedenerottumista vähentävät lisäaineet
- vedenimeytymistä estävät lisäaineet
- viskositeetin säätöaineet.
- kutistumista estävät aineet
- tiivistävät / halkeamia estävät / halkeamia korjaavat lisäaineet
- jäätyksen kestoja parantavat lisäaineet
- jälkihoitavat lisäaineet.

Betonin valmistus

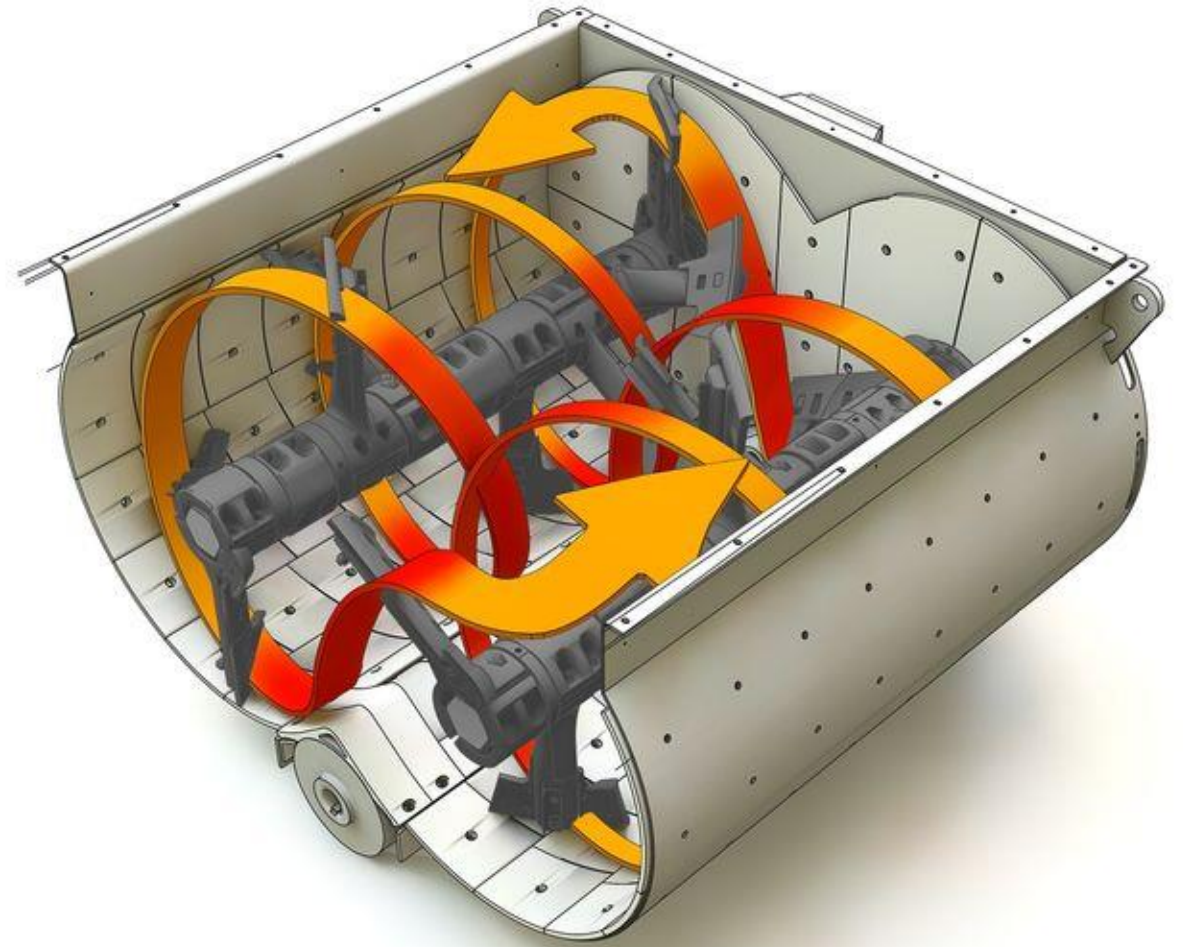
Betonin valmistus

- Betonin sekoitusaikaa vaihtelee sekoitintyyppistä, betonilaadusta, raaka-aineista ja laitteistosta riippuen
  - Normaalisti 60...120 sekuntia
  - Betonin sekoitusaika on minimissään 60 sekuntia
  - **Säänkestävillä** betoneilla vähimmäissekoitusaika on 90 sekuntia.
    - Mikäli noudatetaan varmennuslaitoksen tuoteryhmäohjetta TR14
  - **Kuitubetonin** sekoitusaika on tavallista betonia pidempi (noin 1,5...2-kertainen), jotta kuitujen tasainen sekoittuminen betonin joukkoon varmistetaan.
  - **Erikoisbetoneilla** on tavallista pidempi sekoitusaika, oikean ajan määrittäminen tulee todeta ennakkokokein
- Sekoitusaika on aina varmistettava ennakkokokein

Betonin valmistus

- Kaksoisakselisekoitin (kuva)
  - Valmisbetonit
  - Tehokas esim. Itsetiivistyvän betonin valmistuksessa
- Nykyään yleisin sekoitin tyyppi

Betonin valmistus

- Vapaapudotteinen sekoitin
  - Valmisbetonit
  - Nopea perusbetoneiden kanssa
  - Huoltovapaa

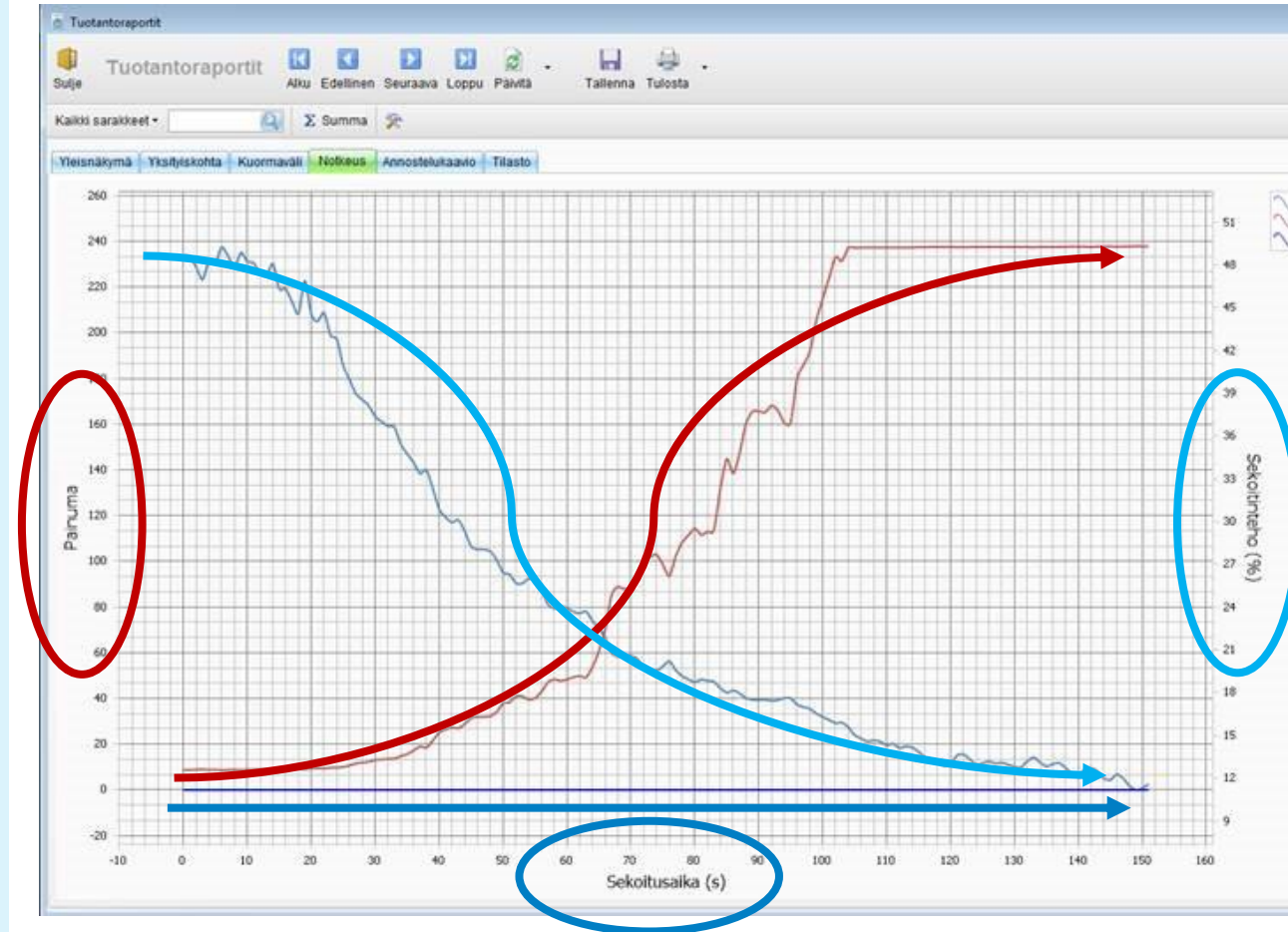
Betonin valmistus

- Tasosekoitin
  - Elementtitehtaat
  - Perusbetonit
  - Vähän vettä sisältävät betonit

Betonin valmistus

- Valmistusta seurataan tuotantokoneelta
  - Teholukema
  - Sekoitusaika
  - Lisävedentarve
  - Lämpötila

Betonin valmistus, Tuotantoraportti

Yleinen

Sekoitin 1 Poisto 1 Määrä 1,5 m3 Palautusmäärä
Resepti 18001952300 0 SK PIKA-PLUS C32/40 16mm hieno S3 Palautusmäärä KK-nro 0
Max raekoko 15 Rasitusluokka 0,50 Säänkestävä_XC4_XS1 50_XD2 5
Tuotteet 23000042300 SK C30/37 16mm hieno S3 - XC3 XC4 XF3 - 100 VUJOTTA
Ajoneuvo 342 Tunnus OVE-228
Asiakas 35363
Työmaa 30024176
Työkohteen osasto Rakennusosa

Sekoitusolosuhteet

Sekoitusajaksi ohje (s) 90 Sekoitusajaksi 151 Sekoitusajan alku 07.08
Lujuusluokka C32/40 Tavoitelujuus (N/mm²) 37 Tiheysluokka
Notkeusluokka S3 Notkeus torsi 238 Notkeus asselettu 190
Notkeus laadunvalvonnasta
Huuhelavesi (kg) 0,00 Työmaan notkeus
Sekoittimen vesi (kg) 21,00 Työmaalla lisätty vesi (kg)
Vesikorjaus (kg/m³) 0,00 Säiliön vesi (kg) 0,00 Pesuvesi (kg)
Ilman lämpötila (°C) 15,9 Betonin lämpötila (°C) 21,5 Ilmapitoisuus (%) 4,5
Ohjelämpötila (°C) 0 Laskettu (°C) Ohjelämpötila Vesi (°C) 0
Lämpötilakorjaus (°C) 0

Tila	Materiaalinro	Kuvaus	Ohjearvo (kg/m³)	Tosiarvo (kg/m³)	Aseta kuva	Ohjearvo	Toteutunut	Poikkeama (kg)	Puhdistu...	Vesipitoisuus	Yksikkö	Kosteus (%)	Tunnus	K-avo	Veden imeyty...	Tuotantor...	Kiintoheys	Kiinteän ainee...	Kiintoainehyys
>	Kiviä	1102	Filleri HK	108,20	103,51	155,59	162,30	155,26	-7,04	6,43	kg	4,63 kMaana			0,30	0,00	2670	100,00	
	Kiviä	1215	Pinsio 0-8	1202,46	1207,20	1763,30	1803,69	1810,80	7,11	40,55	kg	2,70 SMaana			0,40	0,00	2670	100,00	K
	Kiviä	1315	Pinsio 8-16	457,35	458,92	679,25	686,02	689,38	2,36	6,79	kg	1,40 SMaana			0,40	0,00	2690	100,00	K
	Side	2103	CEM I 52,5 R	195,00	196,65	292,50	292,50	294,98	2,48		kg				0,00	0,00	3100	100,00	F
	Side	2110	CEM II/B-M (S-LL)	195,00	193,08	292,50	292,50	289,63	-2,87		kg				0,00	0,00	3100	100,00	F
	Pese	4300	Kierrätysvesi	85,66	85,74	190,05	128,49	128,50	0,11	128,60	kg				0,00	0,00	1000		
	Pese	4200	Lämmin vesi	54,30	53,78	81,45	81,45	80,68	-0,77	80,68	kg				0,00	0,00	1000		
	Lisa	3110	SKY 600	3,90	3,93	5,85	5,85	5,89	0,04	4,86	kg				0,00	0,00	1000	17,50	1030,00 B
	Lisa	3205	Master Air 100	1,95	1,99	2,93	2,93	2,88	0,06	2,91	kg				0,00	0,00	1000	2,50	1022,00 B

VSK 0,50 Max VSK 0,49 Aselettu (kg) 3456 kg/m3 2304 On (kg) 3478 kg/m3 2319 Vesi VSK (kg) 291,82 Sideaineet VSK (kg) 585 Veden imeytyminen (kg) 10,21

Käytä laskettuja arvoja

Määrä 1,521 Kiintoheys (kg/m³) 2287 Sementti (kg/m³) 384,32 Vesi (kg/m³) 191,84 VSK 0,50 VSK 0,50 VSideaine 0,50

Kuorman/annoksen valmistumisen jälkeen toteutuneet tiedot tallentuvat tuotantolaitteistolle

- Annostelumäärä
- Annostelu aika
- Valmistuksen aloittaminen
- Valmistuksen lopettaminen
- Sekoitusaika
- Betonin lämpötila
- Teholukema/Notkeus
- Asiakas
- Työmaa
- Kuljetuskalusto

Betonin laadunvalvonta valmistuksen yhteydessä

- SFS EN 206
- SFS EN 7022
- TR14
- Betoninormit BY65
- Laadunvalvonta
  - Notkeuden mittaus
  - Ilmamäärän mittaus
  - Lämpötila
  - Ominaispaino
  - Koekappaleiden valmistus, satunnaisotantana betoniperheittäin
- Raaka-aineet valvottuja ja CE-merkittyjä
- Valmisbetoni ei ole CE-merkittyä → Varmennustodistus ja Tehdas sertifikaatti

Betonin valmistus
SIIRROT

Betonin kuljetus

- Kuljetus tapahtuu pääsääntöisesti pyörintäsäiliöautoilla
- Kapasiteetti normaalisti 5...9 m³
  - Puoliperävaunut 12 m³
- Purkusiivet ja mahdollisesti sekoitussiivet
  - Betonia voidaan notkistaa työmaalla
  - Vaikutukset selvitettävä ennakkokokein
- Betonin kuljetuksen vaikutukset betonin ominaisuuksiin on selvitettävä ennakkokokein
- Muita
  - Allasauto (harvinainen, maakosteabetoni)
  - Lava-auto (maakostabetoni)

Betonin kuljetus

- Kuljetuksen vaikutus betoniin tulee selvittää
  - Notkeus
  - Ilmamäärä, säänkestävät betonit
- Betonia voi (ja saa) notkistaa työmaalla tarvittaessa,
- notkistinta käyttäen
  - Betoninvalmistajan ohjeiden mukaan
  - Vaikutus selvitettävä ennakkokokein (Betonin valmistaja)
  - **Veden lisääminen betoniin on kiellettyä**
- Betonin kuljetus
  - Tilausaika
    - Ruuhka-aika → syö kuljetuskapasiteettia
  - Työmaaliikenne ja työmaajärjestelyt
    - Autojen tulotyömaalle
    - Autojen kääntöpaikat
    - Auton rännin peseminen ennen lähtöä

Betonin siirrot työmaalla

- Siirtomenetelmän valinta
  - Työmaan järjestelyiden mukaan
  - Muut työvaiheet huomioiden työmaalla
  - Työkohteen laajuus, muoto, etäisyydet ja korkeussuhteet
  - Saatavilla oleva kalusto
  - Aikataulut
  - Betonointinopeus, betonimäärä, betonilaatu
  - Taloudelliset vaikutukset

Nostoastia

- Nostoastia
  - Torninosturi
  - Mobiilinosturi
- Nostoastioiden tilavuudet 1...3 m³
- Nosturin muu käyttö valun aikana ei ole mahdollista

Purkuränni

- Hydraulikka ränni
  - Ulottuvuus 3...9 m
- ”Euroränni”
  - Paloista koottava ränni
  - Ulottuvuus ~3 m
- Puretaan maan tasalle tai maan pinnan alapuolelle

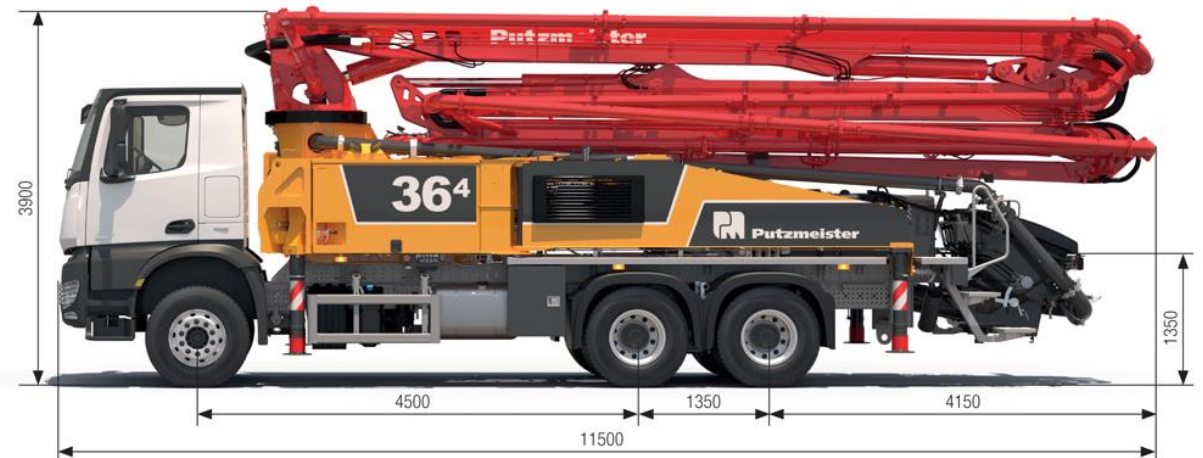
Hihnakuljetin

- Ulottuvuus 10...16 m
- Maksimikulma
  - Ylöspäin purettaessa $\sim 30^\circ$
  - Alaspäin purettaessa $\sim 45^\circ$
- Poistuva "luonnonvara"

Puomipumppu

- Puomipumppu 24 m...68 m
  - Cifa 101 m
- Pystytään pumppaamaan nopeasti suuria määriä betonia pitkiin matkoihin
- Isommat pumput vaativat paljon tilaa työmaalta
- Pumppausteho 20...150 m³
  - Käytännössä noin 50 m³
- Mahdollinen linjapumppaus
  - Linjojen rakentaminen työmaan vastuulla (sopimuskohtainen)
  - Letkulinja
  - Rautalinja
  - Pituus vaihtelee 10m ylöspäin.

Note: Standard version. Dimensions and weights depend on truck, pump model and equipment.
Dimensions in mm for MB-Actros 3243.
Illustrations show special equipment.

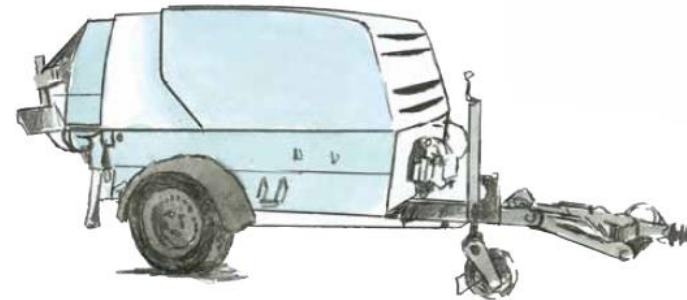
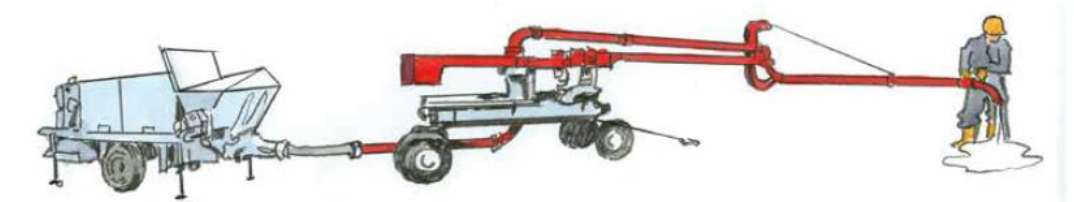
Kuljetuspumppu

- Kuljetuspumput 24 m...31 m
- Pienemmät työmaat
- Kuljetuskapasiteetti vaihtelee alustan mukaan
  - 2,5...5 m³

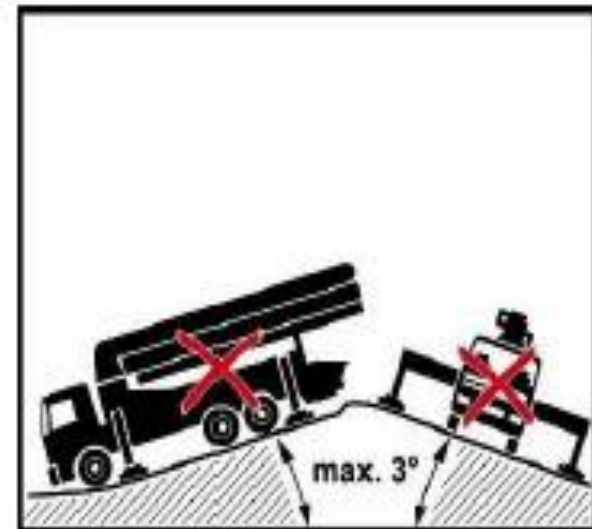
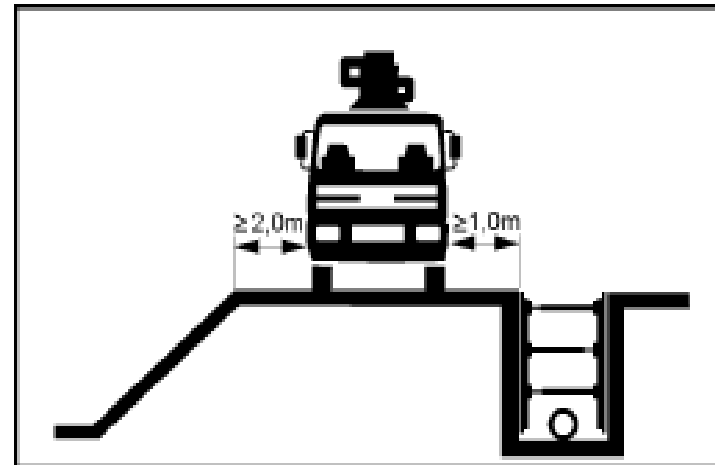
Muut pumput

- Puomiton autopumppu
  - Perästä pumppaus linjalla
- Hinattavat / Palkkialustaiset pumput
- Jakopuomi
- Korkeapaine pumput
- Jakopuomi + linja
- Hämikset, eli siirrettävä jakelupuomi

Betonipumppujen pystytys

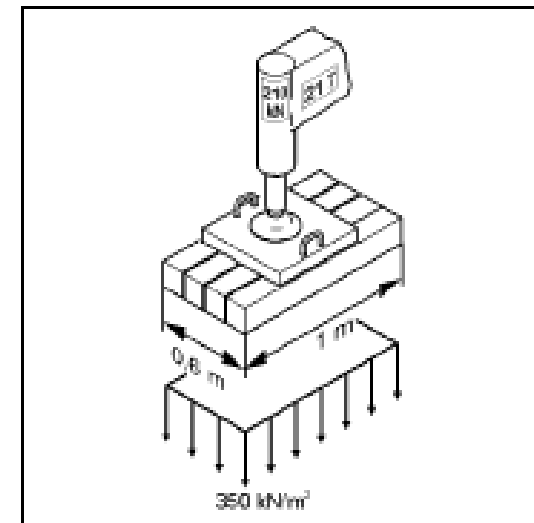
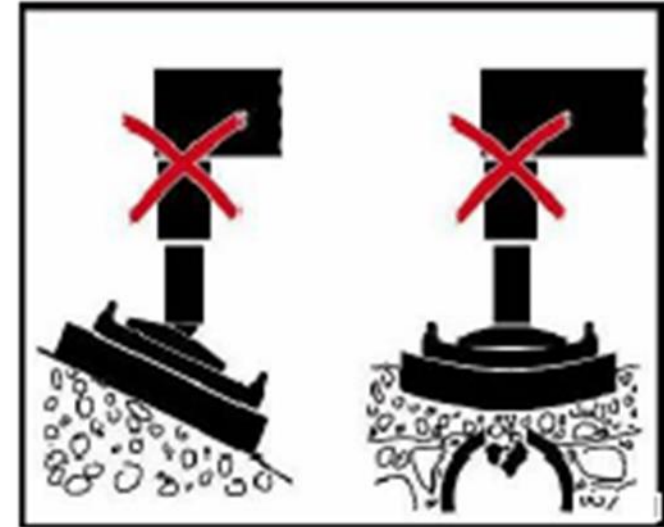
- Betonipumppuauto tulee pystyttää vaakasuoralle alustalle, suurin sallittu kallistuskulma on 3°
- Betonipumppujen seisontavakautta on tarkkailtava säännöllisesti käytön aikana.
- Luonnon maaperässä, ei sorassa, turvaetäisyys vastaa kaivannon syvyyttä, vähintään kuitenkin 2m.
- Sora- tai täyttömaalla turvaetäisyys on kaksi kertaa kaivannon syvyys, vähintään kuitenkin 2m.

Betonipumppujen pystytys

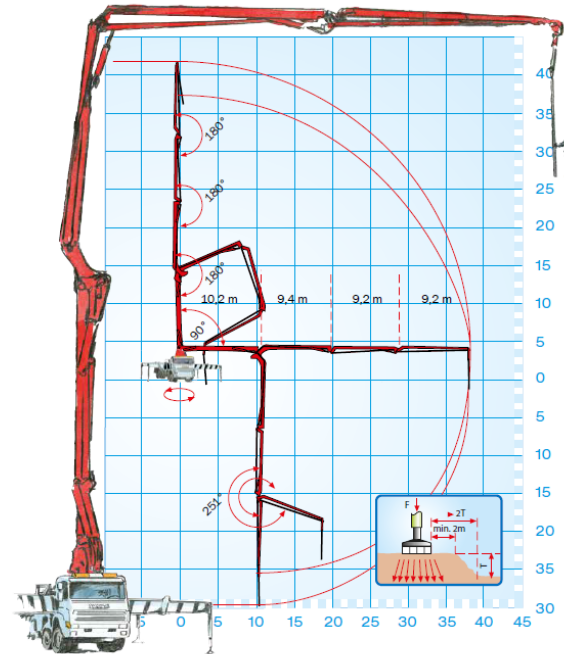
- Tukijalkojen sijoittelussa työmaalla tulee varmistaa että tukijalat on turvallisesti sijoitettu kantavan maan päälle. Talvisin tukijalkojen alustat tulee hiekoittaa.
- Jokaisesta tukijalasta maanpohjaan johtava voima leviää maapohjaan kiilamaisesti 45°:n kulmassa. Maaperässä vastaavasti on noudatettava riittävää turvaetäisyyttä kaivantoon ja rinteeseen.

Betonpumppejen pystytys

Betongpump M 38-42

Den 4-delade masten uttryttar räckvidden bra i alla lägen. Räckvidden 42 m rakt upp och 38 m horisontellt. Pumpkapacitet är teoretiskt 180 m³.

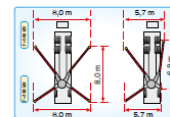

Teknisk beskrivning:
(Skillnader kan förekomma beroende på marknad och pumpfabrikat)

Transportläge
Totalvikt > 34 ton
Transporthöjd > 4 meter
Längd > 14 meter
Bredd > 2,6 meter

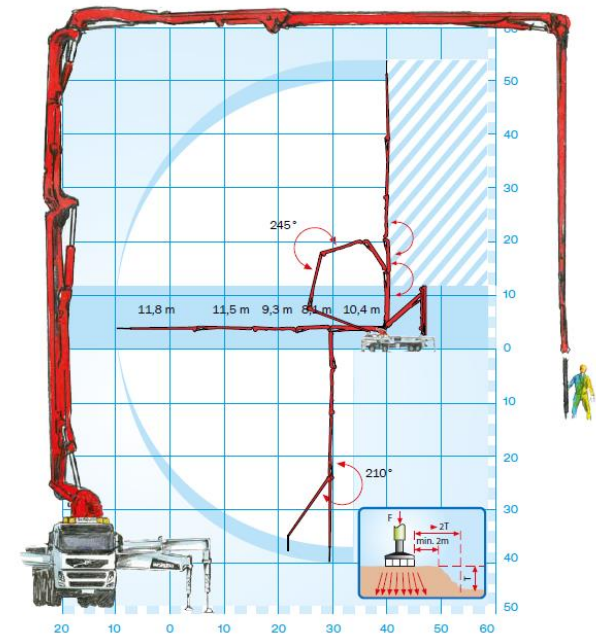
Arbetsläge
Uppställningsyta för stödben
Längd > 9 meter
Bredd fram > 8,5 meter
Bredd bak > 9,5 meter
Höjd bomresning > 12 meter

Stödbenstryck
Fram > 24,5 ton
Bak > 23,5 ton

Betongpump M 56

Den 5-delade masten uttryttar räckvidden bra i alla lägen. 56 meter rakt upp och 49,1 meter horisontellt. Pumpkapacitet är teoretiskt 160 m³.

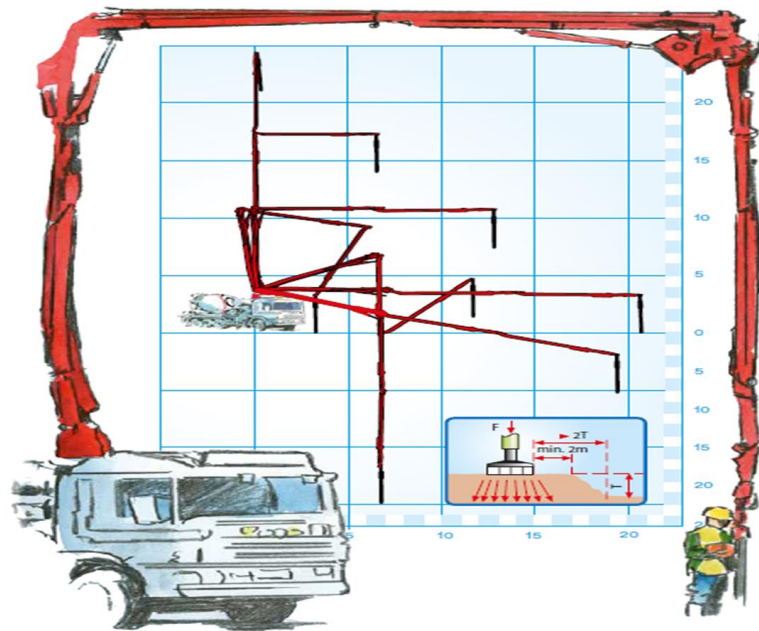
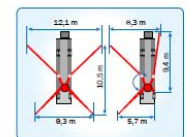

Teknisk beskrivning:
(Skillnader kan förekomma beroende på marknad och pumpfabrikat)

Transportläge
Totalvikt > 53 ton
Transporthöjd > 4 meter
Längd > 14,1 meter
Bredd > 2,6 meter

Arbetsläge
Uppställningsyta för stödben
Längd > 14,1 meter
Bredd fram > 9,3 meter
Bredd bak > 12,1 meter
Höjd bomresning > 12,2 meter

Stödbenstryck
Fram > 30 ton
Bak > 31,5 ton

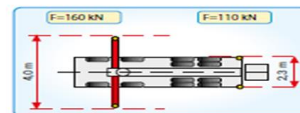

Teknisk beskrivning
(Skillnader kan förekomma beroende på marknad och pumpfabrikat)

Transportläge:
Totalvikt > 32 ton
Transporthöjd > 4 meter
Längd > 11 meter
Bredd > 2,6 meter
Lastkapacitet > 5 m³

Arbetsläge
Uppställningsyta för stödben
Längd > 11 meter
Bredd fram > 4 meter
Höjd bomresning > 7 meter

Stödbenstryck
Fram > 17 ton
Bak > 12 ton

Betonipumppauslinja

- Betonipumppauslinjojen reitit tulisi suunnitella huolellisesti työmaalla, sillä betonipumppauslinjan lähialueet ovat vaara-alueita.
- Työmaalla kannattaa huolehtia riittävästä henkilömäärästä linjojen rakennus- ja siirtovaiheissa.
- Työmaan vastuulla on betonipumppauslinjan reitin ympäristön suojaaminen.
- Työmaalla tulee noudattaa alla olevan taulukon minimipumppauslinja kokoja.

Taulukko 1. Pumppauslinjan sisähalkaisijan sallitut minimikoot

Betonilaatu	Betonin kiviaineksen maksimiraekoko (mm)			
	# 8 mm	# 12 mm	# 16 mm	# 32 mm
Rakennebetoni	3" / 75 mm	3" / 75 mm	3" / 75 mm	4" / 100 mm
Säikekestävä rakennebetoni	3" / 75 mm	3" / 75 mm	3" / 75 mm	4" / 100 mm
Korkealujuusbetoni	3" / 75 mm	3" / 75 mm	3" / 75 mm	4" / 100 mm
Teräskuitubetoni	3" / 75 mm	3" / 75 mm	4" / 100 mm	
Imubetoni	3" / 75 mm	3" / 75 mm	3" / 75 mm	4" / 100 mm
Lattiatbetoni	2,5" / 63 mm	3" / 75 mm	3" / 75 mm	
Saumaus-, juotos- ja harkkabetonit	(2" / 50 mm) ¹⁾ 2,5" / 63 mm	3" / 75 mm		

¹⁾ Saumaus-, juotos- ja harkkobetoneissa voidaan poikkeuksellisesti harkita 2" linjaa lyhyillä linjapituuksilla, mutta silloin pitää erityisesti varautua linjan räjähtämisriskiin ja betonin suuren kutistuman aiheuttamaan halkeiluriskiin.

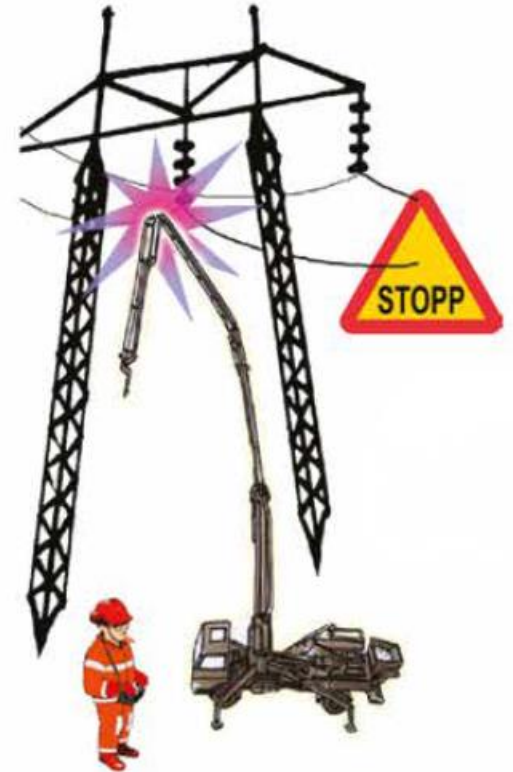
Keliolosuhteet

- Pakkasraja betonipumpuilla -15 °C
- Tuuliolosuhteiden huomioiminen jakelupuomistoissa, joiden pystyulottuvuus on 42m tai enemmän, ei saa käyttää tuulen nopeuden ylittäessä 14 m/s.
- Jakelupuomistoja, joiden pystyulottuvuus on alle 42m, ei saa käyttää tuulen nopeuden ylittäessä 20 m/s.

Työturvallisuus

- Pumpun pystytys
  - Alustan kantavuus
  - Pumpun pystytyspöytäkirja
- Sähköjohtojen etäisyys puomiin
- Linjat hyvin suojattava
- Puomi ei ole nosturi
- Nosturin ja betonin pumpun yhteistoiminta työmaalla
- Betoni pumppauksen sallitut linjakoot
  - Tukkeutuminen → linjan räjähtäminen

Pystytyspöytäkirja

- Täytetään aina ennen koneen pystytystä ja valun aloittamista

Tarkastuspaikka (Työmaa/Asiakas)			
Pumppuauton malli, merkki ja rek.no			
Omistaja			
TARKASTUSKOHEET	Kunnossa	Korjattava	Huomautukset
1. Pumppuautolle on suoritettu rakenteelliset tarkastukset - vuositarkastukset			
2. Pumppuauton mukana on tarvittavat käyttö- ja huolto-ohjeet sekä muut tarvittavat asiakaspaperit			
3. Syöttöputkiston kunto			
4. Pääletkun kiinnitys			
5. Puomin sylinterit			
6. Hydraulikkaletkut ja -putkistot			
7. Näköyhteys valukohteeseen			
8. Pumppuauton - tukemislaitteet - käyttöpaikka - työalustan maapohja - alustan vakavuus - sähkölinjat ja -johdot - kaivannot - liikennöidyt alueet - sääolosuhteet			
ovat pumppaustyön turvallisen suorittamisen edellyttämässä kunnossa.			
9. Pumppauslinjan asennus, purku ja pesutyö			
10. Pumppauslinjan ympäristön suojaus			

Kiitos

